

HOT DOT KORT TIL DANSK- UNDERVISNINGEN

Oversigt over indholdet på cd'en

Dansk

- 01 Læsekort
- 02 Personkarakteristik
- 03 Miljøbeskrivelser
- 04 Genrer
- 05 Hvilket ord kommer først i alfabetet?
- 06 Synonymer 1
- 07 Synonymer 2
- 08 Antonymer
- 09 Hvordan forkortes?
- 10 Hvad står forkortelsen for?
- 11 Fremmedord
- 12 Symboler
- 13 Metaforer
- 14 Kan du fortsætte ordsproget?
- 15 Hvad betyder ordsproget?
- 16 Hvad betyder talemåden?
- 17 Talemåders betydning og oprindelse
- 18 Berettermodellen
- 19 Aktantmodellen
- 20 Kontraktmodellen

Detaljer over indholdet på cd'en

01 Læsekort

6 A4 side med 11 forskellige læsekort.

Eleverne skal læse en tekst og svare på spørgsmål, der viser, om teksten er forstået.

Kortene kan bruges til at træne læseforståelse, hurtighed og udvikle individuelle læsestrategier.

På den ene side af kortet findes teksten (genrerne varierer fra kort til kort).

På bagsiden af kortene findes 4 spørgsmål til teksten. Hvert spørgsmål har 3 svarmuligheder.

Læsekort 4: Skrald og havets dyr - en dårlig cocktail.

Havets dyr har brug for din og andres hjælp. Skrald forurener havene. Det ødelægger livet for dyrene. Mange dyr er døde af skrald i havet, hvilket er meget trist.

Mange mennesker benytter havet som en stor losseplads. Al mulig slags skrald findes i havene. Her er bare et lille udvalgt af det, der er fundet. Der er fundet fiskernet, plastikposer, plastiklegotøj, bold, dåser, elektriske pærer, biler, cykler, kotte, gryder og meget andet. Når disse ting bliver smidt i havet, kan de dræbe et dyr. Ved du hvad en six-pack er? Det er f.eks. 6 dåsesodavand eller -øl, der er hængt sammen. De er hængt sammen med plastikringe, der lige præcis kan holde dåserne sammen i toppen.

Hvis man smider disse plastikringe i havet, er det en katastrofe, for dyrene kan få dem rundt om halsen, og de kan blive kvælt.

Delfiner, hajer og andre dyr kan blive fanget i fiskernes net og dø. Nogle dyr opfatter skraldet som mad. En hval er fundet med en ballon i maven. Hvalen døde fordi det ikke var muligt for den at spise efter den havde slugt ballonen.

Du og andre mennesker kan hjælpe. Når man er på stranden eller i en båd, kan man dels lade være med selv at smide skrald i vandet og hvis man ser noget skrald, der flyder, så kan man samle det op og smide det væk. Havet er ikke en losseplads eller en stor skraldespand!

Der er også forskellige tiltag til at rengøre naturen. I Danmark har vi "en samlet skrald i naturen dag". Husk, hver gang du samler et stykke skrald på stranden eller i vandet, så har du mindsket risikoen for, at et dyr dør eller kommer til skade. Strandene bliver samtidig meget pænere og det er vel en bonus i sig selv.

Tænk på, at hvis alle passer på naturen, smider skrald i skraldespanden, rydder op efter os, så har vi reddet mange dyr og gjort Jorden til et bedre sted at være også for dyrene.

Spørgsmål til Skrald og havets dyr - en dårlig cocktail.

Hvorfor tror du, det er vigtigt at fortælle denne historie? ● Skrald kan skade dyrene i havet. ● Det er en god historie, men den er ikke sand. ● Folk skal lære at rydde skrald op efter sig.	Hvorfor spiser nogle dyr skrald? ● Dyrene har intet andet at spise. ● Dyrene bliver tvunget til at spise skraldet, så der er mindre på landjorden. ● Dyrene tror, at skraldet er mad.
Hvorfor er plastik farligt for dyrene? ● Der er set eksempler på, at bl.a. delfiner, andre hvaler og hajer er blevet kvælt af plastik ringene fra en six-pack. ● Der er set eksempler på, at en hval har slugt en ballon, den kunne ikke indtage føde herefter og døde. ● Plastik er lavet af et råmateriale, der sætter spiserøret, når det bliver ledt fra mund til mave.	Hvordan kan vi mennesker beskytte havdyrene fra skrald? ● Mennesket kan tage fat i de klogeste havdyr og lære dem, at skrald er farligt. ● Mennesket kan lære, at det er unødigt at smide skrald i havene. ● Man kan sætte et stort hegn i vandet ved ækvator, syd for ækvator må der ikke smides skrald.

02 Personkarakteristik

5 A4 sider med i alt 18 kort i 3 forskellige typer (se eksempler).

2 skabelonsider "Hvem i klassen er det?" og "Hvilken kendt person er det?", hvor eleverne selv kan lave opgaver til hinanden.

Eleverne arbejder med indre og ydre personkarakteristik.

Personkarakteristik 3

Hvem er det?

- Hun er god til at klippe og tegne.
- Hun er gråhåret. Har du opsat hår.
- Hun er venlig over for alle.
- Hun har et slot.
- Hun vil altid være en personlighed, du ikke kan komme tæt på.
- Hun har to sønner.

Prinsesse Mary Pia Kjærsgaard Dronning Margrethe

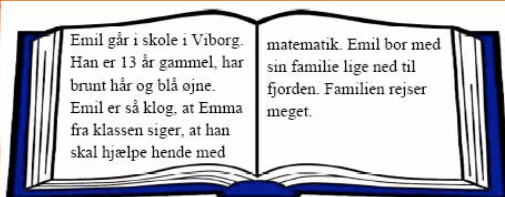
Personkarakteristik 11

Kender du Barack Obama?

Find de 5 karakteristika, der passer.

- Han er familiefar.
- Han er venlig.
- Han er klog.
- Han er høj og tyk.
- Han er statsminister.
- Han er præsident.
- Hobby: Dykke efter rejer.
- Han hilser aldrig.
- Han har studeret jura.

Personkarakteristik 13

Hvad får du at vide om Emil?

- Emil er 13 år, har brunt hår og grønne øjne. Han er klog.
- Emil er 13 år, har sort hår og grønne øjne. Han er klog.
- Emil er 13 år, har brunt hår og blå øjne. Han er klog.

03 Miljøbeskrivelser

6 A4 sider med i alt 12 forskellige kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne arbejder med miljøbeskrivelser.

1 skabelonside hvor eleverne selv kan lave flere opgaver.

Miljøbeskrivelser 7

Tropeøen lå badet i solen. Ned til vandet lå de små hytter som perler på en snor. Vandet var turkist. Snorkling, god mad, god betjening, alt var som beskrevet i rejsebeskrivelsen. 14 dage i luksus, det var hvad hun havde vundet. Hun havde været heldig, og alligevel nød hun det ikke mere. Hvorfor denne forandring? Det var hegnet rundt om ressort stedet og den lille dreng. Den lille dreng med bange øjne, der forsigtigt havde bedt om lidt mad med en lille hånd gennem hegnet og fluer i øjnene.

Hvad får du at vide om det miljø, der omgiver historien?

- Der bliver fortalt om et sted, hvor der er varmt, det indikerer ordet tropeøen. Der bliver fortalt om et liv i luksus, som er pigen og den lille drengs hverdagsliv.
- Der bliver fortalt om et sted, hvor der er varmt, det indikerer ordet tropeøen. Pigen lever i luksus for en tid. Hun møder kontrasten til sin egen verden gennem hegnet. Rig og fattig mødes.

04 Genrer

4 A4 sider med i alt 30 forskellige kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne arbejder med at forstå forskellige genrers genkendelighed gennem korte sætninger.

Derudover er der 1 skabelonside med 8 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver.

Hvilken genre? 11

Hvilken genre tilhører **Rødbeder er en rodfrugt**

Lyrik	Faglitteratur	Eventyr	Krimi
-------	---------------	---------	-------

05 Hvilket ord kommer først i alfabetet?

3 A4 sider med i alt 16 forskellige kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Derudover er der 1 skabelonside med 8 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver.

Eleverne arbejder med ordbogsopslag.

Ordbogsopslag 12

Hvilket af ordene står først i ordbogen?

- taleboble
- talentfuld
- taktfuld

06 Synonymer 1

3 A4 side med 12 forskellige kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne arbejder med synonymer.

1 skabelonside med 6 tomme kort, hvor eleverne selv kan skrive ord i rammerne.

Synonymer 1 8

Synonym til ordet spøgelse er

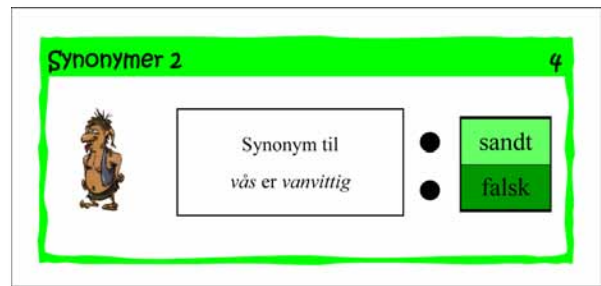
skuespiller	gejst	genfærd
-------------	-------	---------

07 Synonymer 2

3 A4 sider med i alt 18 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne arbejder med synonymer.

2 skabelonsider med 6 kort hver, hvor eleverne selv kan skrive ord i rammerne. På den ene af siderne er der plads til en illustration. På den anden af siderne er der kun plads til at skrive ordet.

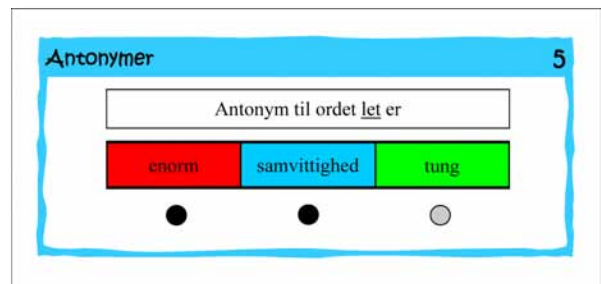

08 Antonymer

2 A4 side med 12 forskellige kort. (heraf et kort med forklaring til opgaven)

Eleverne arbejder med antonymer.

1 skabelonside hvor eleverne selv kan skrive ord i rammerne.

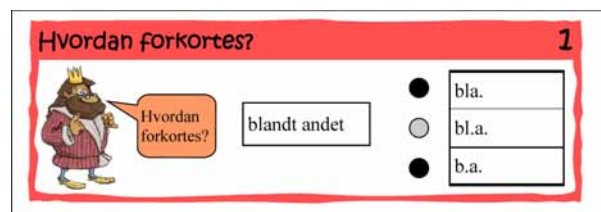
09 Hvordan forkortes?

3 A4 sider med i alt 22 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleven arbejder med forkortelser.

Der er desuden 1 skabelonside, hvor eleverne selv kan skrive ord i rammerne.

Eleverne skal finde 8 kort, der har mere end en løsning. De 8 kort har numrene: 6, 7, 8, 11, 13, 15, 16 og 19.

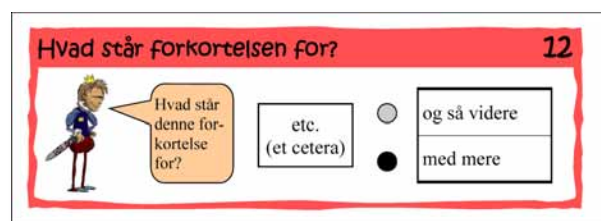
10 Hvad står forkortelsen for?

3 A4 sider med i alt 24 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven og et kort med oplæg til selv at lave kort).

Eleven arbejder med forkortelser.

1 skabelonsider med 8 tomme kort, så eleverne kan lave flere kort.

Eleverne skal finde 2 kort, der har mere end en løsning. De 2 kort har numrene: 1 og 15.

11 Fremmedord

4 A4 sider med i alt 24 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Her skal eleverne arbejde med fremmedord.

Derudover er der 1 skabelonside med 8 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver med fremmedord.

Fremmedord og anderledes ord 12

Hvad betyder *hattrick*?

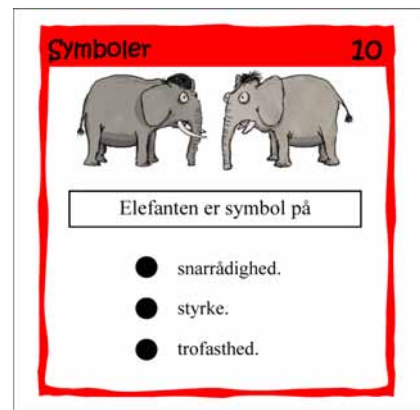
- At score mål 3 gange i træk.
- En hat til årets bedste tryllekunstner.

12 Symboler

3 A4 sider med i alt 18 kort.

Eleverne skal arbejde med symboler.

Derudover er der 1 skabelonside med 6 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver om symboler.

Symboler 10

Elefanten er symbol på

- snarrådighed.
- styrke.
- trofasthed.

13 Metaforer

8 A4 sider med i alt 16 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne skal arbejde med betydningen af forskellige metaforer.

Metaforer

Hvad kunne følgende være en metafor for?

Hun dolkede ham i ryggen.

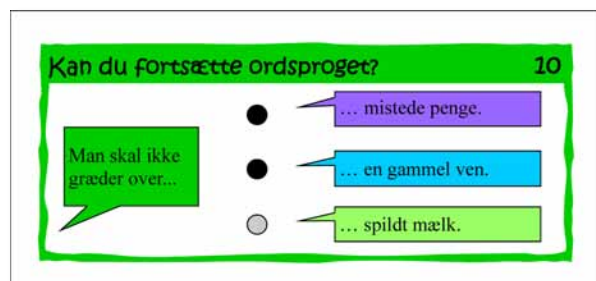
- Hun blev så gal, at hun jog en dolk i ryggen på ham.
- Hun bagtalte ham, og fortalte alt det, der var hemmeligt.
- Hun klappede ham hårdt på ryggen.

14 Kan du fortsætte ordsproget?

2 A4 sider med i alt 12 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne skal arbejde med ordsprog.

Derudover er der 1 skabelonside med 6 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver med fortsættelse af ordsprog.

Kan du fortsætte ordsproget? 10

Man skal ikke græde over...

- ... mistede penge.
- ... en gammel ven.
- ... spildt mælk.

15 Hvad betyder ordsproget

5 A4 sider med i alt 20 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven og et kort med oplæg til selv at lave kort).

Eleverne skal finde den rigtige betydning af forskellige ordsprog.

Derudover er der 1 skabelonside med 4 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver med betydningen af ordsprog.

Hvad betyder ordsproget? 16

Hvad betyder ordsproget?

Det er en dårlig fugl, der skider i egen rede.

● Et rigtig forældreordsprog, som bliver sagt, når der ikke bliver ryddet nok op i hjemmet.

● Man skal ikke skade eller tale nedsættende om sin egen familie eller det miljø, man selv tilhører.

16 Hvad betyder talemåden?

3 A4 sider med i alt 18 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Eleverne skal arbejde med betydningen af forskellige talemåder.

Derudover er der 1 skabelonside med 6 tomme kort, hvor eleverne kan lave deres egne opgaver med betydningen af talemåder.

Talemåder 16

Hvad betyder: Hun har fået blod på tanden.

● Hun har bidt en anden så hårdt at det bløder.

● Hun har fået lyst til at prøve, fortsætte eller gentage noget.

● Hun har slået en tand ud.

17 Talemåders betydning og oprindelse

6 A4 sider med i alt 24 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven og et kort med oplæg til selv at lave kort).

Eleverne skal arbejde med betydningen af forskellige talemåder, og hvordan talemåderne er opstået.

Til sidst i dokumentet er der 1 skabelonside, hvor eleverne kan lave deres egne kort med talemåders betydning og oprindelse.

Talemåders betydning og oprindelse 5

Hvad betyder denne talemåde?

Der er ugle i mosen.

● At være på afveje eller vildspor.

● At der er fare på færde.

Talemåders betydning og oprindelse 6

Hvorfor hedder det "der er ugle i mosen"?

● Når der er ugle i mosen, er det til fare for de dyr, uglerne spiser. Derfor er der fare på færde, når der er ugle i mosen.

● Ugle er en forvanskning af ulve. I gamle dage var der ulve i Danmark. Derfor lurede faren - ulven - lige om hjørnet - eller i dette tilfælde i mosen.

18 Berettermodellen

5 A4 sider med i alt 18 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven og et kort med en afsluttende opgave).

Berettermodellen 12

Hvor i berettermodellen finder man fortællingens midtpunkt, hvor konflikten er så tydelig, at den må løses?

Konflikt-optråkning Klimaks Point of no return

19 Aktantmodellen

9 A4 sider med i alt 27 kort (heraf 1 kort med forklaring til opgaverne).

Eleverne arbejder med aktantmodellen.

Læreren skal vurdere, om kort 21 – 27 er relevant for klassens målsætning vedrørende aktantmodellen. Disse kort omhandler kommunikations-, projekt- og konfliktakserne.

Til sidst i dokumentet findes 2 skabelonsider med i alt 6 kort, hvor eleverne selv skal sætte et eventyr ind i aktantmodellen.

Aktantmodellen 13

Hvilket udsagn beskriver modstanderen?

● Skaber ofte problemer eller forhindrer subjekt i at nå sit mål.
● Er ofte svarer at få fat på, der skal kæmpes for det.
● Kan gøre det muligt at nå sit mål.

20 Kontraktmodellen

6 A4 sider med i alt 18 kort (heraf et kort med forklaring til opgaven).

Kortene indeholder dels opgaver til kontraktmodellen generelt, dels opgaver til brugen af kontraktmodellen i analysen af Snehvide.

Til sidst i dokumentet findes 2 skabelonsider med i alt 5 kort, hvor eleverne selv skal sætte et eventyr ind i kontraktmodellen.

Kontraktmodellen 9

Hvad betyder ordet *kontraktbrud* i modellen?

● Kontraktbrud er en slags orden, man har giftet sig til. Se ordet i to ord en kontrakt, en brud.
● Eventyrets helt bliver sendt ud i verden. Sker der problemer, må han klare det selv.
● Bruden har sagt ja til helten. De skriver under på en vielsesattest.